

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی
دانشکده پیراپزشکی-معاونت آموزشی

فرم خلاصه تدوین طرح درس استاد در نیمسال دوم ۹۸-۱۳۹۷

عنوان درس : نمایه سازی و چکیده نویسی		تعداد کل واحد : ۲ واحد	تئوری ۱ واحد عملی ۱ واحد	گروه آموزشی : کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی
هدف کلی درس : آشنایی با اصول و نظام های گوناگون ذخیره اطلاعات هدف های ویژه: دانشجو در پایان نیم سال باید بتواند: ۱- اهمیت و نقش نمایه سازی و چکیده نویسی در نظام های ذخیره و بازیابی اطلاعات را بیان کند. ۲- نظریه ها و مفاهیم مرتبط با نمایه سازی و اصول آن ها را تعریف کند. ۳- فرآیند تحلیل موضوعی، عوامل مؤثر در نمایه سازی، زبان های نمایه سازی و نظام های آن ها را نشان دهد. ۴- نظریه ها و مفاهیم مرتبط با چکیده نویسی، انواع چکیده ها و دستورالعمل های چکیده نویسی و استانداردهای آن ها را بیان کند. ۵- نمایه سازی کتاب و سایر مدارک را با استفاده از زبانهای مختلف نمایه سازی انجام دهد.		پیش نیاز :		
رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان : کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی		نام مدرس /مدرسين : دکتر شکفته - دکتر کازرانی		
جلسه	رئوس مطالب	روش تدریس	وسایل کمک آموزشی مورد استفاده	ملاحظات
	مدرس: دکتر مریم شکفته			
۱	مقدمه- تعریف نمایه و نمایه سازی- هدف نمایه سازی - تاریخچه نمایه سازی مزایای نمایه نامه ها نقش و جایگاه نمایه سازی و چکیده نویسی در بازیابی اطلاعات اهمیت و نقش نمایه سازی و چکیده نویسی در چرخه تولید اطلاعات	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	
۲	انواع نمایه (تک متنی و مجموعه)	سخنرانی - شرکت در بحث	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات	

	مناسب برای نمایه سازی	مشترک - کار عملی	اهمیت نمایه سازی کتاب- نمایه کتاب و نمایه کتابی اجزای مختلف نمایه(شناسه- بیانگر- جاینما- ارجاع) انواع نمایه کتاب از نظر نوع مدخل و شناسه(نمایه های ساده- درون بافتی- برون بافتی و تلفیقی)
۳	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	انواع نمایه کتاب از نظر نوع تهیه ، محتوا و پوشش ارزیابی نمایه های آخر کتاب حجم نمایه و عمق نمایه عوامل موثر در نمایه سازی کاربرد نمایه سازی ماشینی در نمایه سازی کتاب
۴	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	اهداف نمایه مجموعه یا نمایه نامه ها (نمایه سازی جامع و نمایه سازی گزیده مراحل نمایه سازی موضوعی (تحلیل مفهومی - ترجمه) نمایه استخراجی و نمایه تخصیصی
۵	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	نمایه واژه ای : نمایه های مبتنی بر عنوان (کوئیک - کووک- جایگشتی) یا مبتنی بر مآخذ (نمایه سازی استنادی)
۶	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	انسجام یا همگونی در نمایه سازی- عوامل موثر بر همگونی صحت و خلوص نمایه سازی- خطاهای نمایه سازی عوامل موثر بر کارایی نظام بازیابی (ارزیابی نمایه های مجموعه) - جامعیت و مانعیت
۷	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	آلودگی اطلاعات نمایه سازی ماشینی نمایه سازی تصاویر
۸			امتحان میان ترم
			مدرس : دکتر مریم کازرانی
۹	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	زبانهای نمایه سازی(طبیعی - آزاد- کنترل شده) مقایسه زبانهای طبیعی و کنترل شده نمایه سازی پیش همارا و پس همارا معرفی سازمان استاندارد انسی و محصولات آن

۱۰	استانداردهای نمایه سازی و مقایسه آن ها	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی
۱۱	اصطلاح نامه ها و کاربرد آن ها در امر ذخیره و بازیابی اطلاعات، انواع اصطلاح نامه ها- اهداف اصطلاح نامه- تفاوت اصطلاح نامه با نمایه نامه، طرح رده بندی، واژه نامه، سرعنوان موضوعی و فرا اصطلاحنامه ها	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی
۱۲	نمایه سازی با استفاده از اصطلاحنامه ها با تاکید بر اصطلاحنامه پزشکی فارسی و MESH روش ساخت اصطلاحنامه- استانداردهای تهیه اصطلاحنامه	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی
۱۳	تاریخچه چکیده نویسی در ایران و جهان، انواع چکیده ها، دستورالعمل های چکیده نویسی، استانداردهای چکیده نویسی	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی
۱۴	ارزیابی چکیده ها- CONSORT-PRISMA	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی
۱۵	معرفی سیستم زبان یکپارچه پزشکی (UMLS) - UTS-SNOMED CT	سخنرانی - شرکت در بحث مشترک - کار عملی	پروژکتور- اینترنت- کتابها و مقالات مناسب برای نمایه سازی
۱۶	رفع اشکال		
۱۷	امتحان پایان ترم		

منبع اصلی درس (REFERENCE)

فاگمن، پیتر. تحلیل موضوعی و نمایه سازی: مبانی نظری و توصیه های عملی. ترجمه علی مزینانی. تهران: کتابخانه ملی، ۱۳۷۴

فلبر، هلموت. مبانی اصطلاح شناسی. ترجمه محسن عزیزی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۱.

کاظم پور، زهرا؛ اشرفی ریزی، حسن. مقدمه ای بر نمایه سازی و چکیده نویسی. تهران: چاپار، ۱۳۸۸.

کلیولند، دونالد بی؛ لیولند، آنا دی. درآمدی بر نمایه سازی و چکیده نویسی. ترجمه مهدی حسینی. تهران: چاپار، ۱۳۸۵.

لنکستر، اف دبلیو. نمایه سازی و چکیده نویسی: مبانی نظری و عملی. ترجمه عباس گیلوری. تهران: نشر چاپار، ۱۳۸۲.

محمدی، فخر السادات، سیروس علیدوستی. فرایند تدوین اصطلاحنامه. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۶.

نوروزی، علیرضا؛ ولایتی، خالد. نمایه سازی موضوعی: نمایه سازی مفهومی. تهران: چاپار، ۱۳۸۹.

نوروزی، علیرضا. نمایه سازی کتاب. تهران: چاپار، ۱۳۸۰.

نیاکان، شهرزاد. نمایه سازی ماشینی. تهران: مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران، ۱۳۸۳.

- Bonura, Larry S. The art of Indexing. Littleton, Colo: Libraries Unlimited, 1994.
- Booth, Pat F. Indexing: the Manual of good Practice. Munchen: K. G. Saur, 2001.
- Cleveland. Introduction to indexing and abstracting. 4th ed. 2013
- Lancaster, F. W. Indexing and Abstracting in Theory and Practice. Chicago: University of Illinois, latest edition.
- Nicholson, S. Indexing and Abstracting on the World Wide Web: an Examination of Six Web Databases, latest edition.
(www.askscott.com/iapaper.html)
- Moens, Marie-Francine. Automatic Indexing and Abstracting of Document Texts. Kluwer, 2002.
- Unified Medical Language System .(<https://uts.nlm.nih.gov/home.html>)

منابع وابسته برای مطالعه (BIBLIOGRAPHY)

آقا بخشی، علی. نمایه سازی همارا: مفاهیم و روشها. ویرایش ۳. نشر چاپار، ۱۳۸۳.

تیلور، آرلین جی. سازماندهی اطلاعات. ترجمه محمد حسین دینانی. مشهد: کتابخانه رایانه ای، ۱۳۸۱. ص. ۱۶۳-۲۴۱.

مدخل های **نمایه و نمایه سازی** در دایره المعارف کتابداری و اطلاع رسانی

- Kumbhar, Rajendra Thesaurus of Library and Information Science Terms. New Delhi: EEP, latest edition.

روش ارزشیابی: پرسش های کلاسی و آزمون های میان ترم و پایان ترم

کارهای عملی و ارزیابی های آن

حضور منظم و شرکت در بحث

* روش های تدریس :

سخنرانی – شرکت در بحث مشترک – بارش افکار-ارائه ی پروژه